

Suzanne Vermeer

Winterberg

A.W. Bruna Fictie

Er was bloed. Overal waar ze keek was bloed. Ze rook het, proefde het bijna. Ze sloeg haar handen voor haar gezicht om zichzelf even te verlossen van de gruwelijkheden aan haar voeten. Ogen open, ogen dicht. Het was zinloos. De beelden drongen zich onverminderd aan haar op.

Ze werd overvallen door een hevige misselijkheid. Haar ingewanden draaiden en tolden en voor ze er erg in had leegde ze haar maag. Ze kon er niets aan doen. Niemand kon bestand zijn tegen dit horrortafereel. Wie dit op zijn geweten had, verdiende het niet om te leven. Uit deze daad sprak een blinde woede, zo groot dat de kans op herhaling niet uitgesloten was. Ze hoefde het lichaam niet verder te naderen om het te herkennen. Dat het Isa was, kon ze ook op afstand zien.

Ze wilde schreeuwen, huilen, maar kwam niet verder dan een zacht gekerm. De aanblik van het verminkte lichaam verlamde haar. Had het met de ruzie te maken of ging het om iets anders? Hoe had het zover kunnen komen en wie had dit gedaan? Moest ze ook vrezen voor haar eigen leven of had iemand het alleen op Isa gemunt? Gevaar kon in elke hoek zitten. Zou ze het kwaad herkennen als het erop aankwam? Of zou ze net zo eindigen als haar nicht? Bewerkt met een mes en leeggebloed als een geslacht dier?

Er lagen dekens in de hoek van het vertrek. Ze vermande zich en liep ernaartoe, pakte er twee van de stapel en liep terug naar het lijk. Ze bedekte het zorgvuldig als een moeder die haar kind toestopt om het te beschermen tegen de kou en nare dromen. Het was een menselijk gebaar dat ze moest maken. Door het brandende gevoel in haar longen besepte ze dat ze ongemerkt haar adem had ingehouden. Ze liep weg bij het afgedekte lichaam en nam een flinke teug lucht. De geur van de dood drong diep binnen in haar neus en ze werd op slag weer misselijk.

Met haar hand voor haar mond draaide ze zich om. Ze moest hier

weg, hulp halen. Maar wie zou daadwerkelijk willen helpen en wie zou doen alsof? Op haar hoede verliet ze het vertrek. Haar schoenen lieten afdrukken van bloed achter op het tapijt.

1

Het was een uitstekende dag om de doden te begraven. Donkergrijze wolken pakten in rap tempo samen en je kon de spanning in de lucht voelen. Een lichtflits kondigde een fikse onweersbui aan. Het gerommel volgde snel.

‘Een, twee, drie, vier,’ telde Sophie hardop. Geluid legde ongeveer 340 meter per seconde af. Dat betekende dat het onweer iets minder dan anderhalve kilometer verwijderd was van de plek waar ze stonden. Ze was altijd al een weetjesfreak geweest. Een ‘stuedje’ zoals haar klasgenootjes haar vroeger noemden. Altijd goede cijfers en nooit een huiswerkopdracht overgeslagen. Ze vond niets heerlijker dan met haar neus in de studieboeken hangen. In tegenstelling tot de andere meisjes in haar klas had ze een voorliefde voor de bètavakken gehad. En ze was er ook goed in. In natuurkundige, scheikundige en wiskundige formules probeerde ze haar levensvragen beantwoord te krijgen, de ondoorgrondelijkheid tastbaar te maken met concrete getallen en rationele verklaringen. Met zweverig gedoe kon ze helemaal niets. Twee benen stevig op de grond was meer haar ding en zo was ze ook opgevoed.

Weer een flits. Deze keer drie tellen tussen donder en bliksem. De wind trok nog wat verder aan en de eerste dikke regendruppel belandde op haar neus. Ze huiverde. Niet alleen door het weer, maar ook door de gelegenheid. Tante Eva liet haar gevoel voor drama zelfs na haar dood nog met donderend geweld spreken. Ze had vast een goede plek voor zichzelf bedongen in de hemel. Sophie glimlachte bij de gedachte aan wijlen haar tante die nooit onder stoelen of banken stak hoe ze dingen wilde hebben. Ze was niet iemand geweest van wie je makkelijk kon houden, daar was ze te koeltjes voor geweest, maar respect had ze altijd wel afgedwongen. Sophie bewonderde haar daarom. Hoewel ze haar al twee jaar niet gezien had, kon

ze zich haar tante nog levendig voor de geest halen. Hoge jukbeenderen, kaarsrechte rug en een spitse neus die ze graag overal instak. Priemende, donkere ogen, haar haar altijd opgestoken in een dikke knot.

In de zomer van 2011 had tante Eva Nederland kort aangedaan voor een familiebezoekje. De rest van het jaar resideerde ze in het hotel in Winterberg dat al bijna twee eeuwen in de familie was. Ze had het overgenomen van haar vader en runde de boel sinds de jaren tachtig met ijzeren hand. Sophies vader had, net als zijn twee andere broers, destijds genoeg genomen met wat geld en zijn zus het hotel van harte gegund. Ondanks het feit dat hij het zelf niet wilde runnen, vond hij het wel belangrijk dat het in de familie bleef. Een wens waar nu, na de dood van tante Eva, misschien wel een einde aan kwam aangezien het in de lijn der verwachting lag dat het hotel aan oom Dieter was nagelaten. Sophie was nog nooit in het hotel geweest, ze was niet zo'n wintersporter. Dat geklungel met die lange latten was niks voor haar. Duitsland trok haar sowieso niet zo als vakantieland, hoewel ze van meerdere mensen had gehoord dat het er prachtig was. Zij vloog liever linea recta naar een zonnig oord.

Ook haar man Daan was een echte zonzonaanbidder. In de zomer van 2010 had ze hem op Sicilië haar jawoord gegeven en tot op de dag van vandaag had ze daar allerminst spijt van. Ze hadden het goed samen. Al liep het financieel de laatste tijd niet echt lekker. Daan was zelfstandig boekhouder, maar door de economische crisis waren met name in die sector harde klappen gevallen. Hij kon het hoofd amper boven water houden en balanceerde op de rand van een faillissement. De rekeningen stapelden zich harder op dan ze werden weggewerkt. Haar salaris als docent scheikunde en wiskunde was ook geen vetpot.

De afgelopen maanden begon de stress bij Daan merkbaar toe te slaan. Hij sliep slecht, was wat sneller geïrriteerd en de kringen onder zijn ogen werden steeds donkerder. De vriendelijke uitdrukking op zijn gezicht was vervangen door een zorgelijke. Het lukte haar steeds minder goed om hem gerust te stellen of met een grap uit zijn bedrukte stemming te halen. En hij had ook wel degelijk een punt, want als zijn opdrachten niet op korte termijn zouden aantrekken, werd het opbrengen van de hypotheek een probleem. Bij vrienden

had ze gezien dat de bank in dergelijke gevallen niet mild was en al snel tot een executieveiling wilde overgaan. Ze hoopte maar dat het niet zover zou komen. Net als Daan was ze bereid er alles aan te doen om hun financiën weer op orde te brengen. Een krantenwijk, een uitzendbaantje voor wat extra uren, vakkenvullen voor haar part.

Een felle lichtflits spleet de hemel in tweeën. Tante Eva eiste haar aandacht weer op. Tante Eva, onverwoestbaar en onoverwinnelijk. De schok was dan ook groot geweest toen oom Dieter meldde dat tante Eva was overleden. Het bleek dat ze zich al een tijdje niet zo goed voelde, maar daar had ze over gezwegen tegen de buitenwereld, waar ze blijkaar ook haar familie toe rekende. Problemen hing je niet aan de grote klok maar hield je voor jezelf. Ook het oplossen ervan was je eigen verantwoordelijkheid. Maar soms groeiden problemen je boven het hoofd en moest je nu eenmaal om hulp vragen. Tante Eva had het gebrek aan dat inzicht met haar leven moeten bekopen. Als ze er op tijd een dokter bij had gehaald, was ze misschien nog te redden geweest.

Aan de ene kant nam ze het oom Dieter wel kwalijk dat hij geen actie had ondernomen, maar aan de andere kant begreep ze het ook wel. Ingaan tegen de uitdrukkelijke wensen van zijn vrouw had hem al menige uitbrander opgeleverd tijdens hun huwelijk.

Het was alsof tante Eva haar gedachten kon lezen en zich nog een keer wilde laten gelden met een donderpreek uit de hemel. Sophie kromp in elkaar van de klap. Het kon niet anders dan dat de bliksem ergens dicht in de buurt was ingeslagen. Ongerust keek ze naar de grote bomen die de begraafplaats sierden. Normaliter was ze er dol op, maar met dit noodweer zwiëpten hun takken dreigend heen en weer. Stel dat er één afbrak of dat de bliksem insloeg in een boom?

De wolken barstten open en een enorme regenbui stortte zich over de aarde uit. Ze huiverde toen de dikke druppels via haar hoofd in haar nek liepen. Gehaast klapte ze de paraplu open om te voorkomen dat ze binnen een paar minuten volledig doorweekt was. Daan sloeg beschermend een arm om haar heen en nam de paraplu van haar over. Het ding hield amper stand tijdens een harde windvlaag. Daan voorkwam op het nippertje dat de wind eronder sloeg en hun enige beschutting tegen het noodweer vernielde. Voetje voor voetje schuifelden ze verder naar het graf.

Sophie legde een rode roos op de kist en maakte een buiging voor haar tante. De wind blies de roos weer van de kist en in een reflex sprong ze erachteraan. Daan kon nog net voorkomen dat ze in het gedolven gat viel. Achter haar hoorde ze iemand proesten. Ze keek om en zag dat het haar nicht Isa was. Ze wierp haar een geërgerde blik toe. Isa woonde sinds een paar jaar in Winterberg en werkte in het hotel van tante Eva en oom Dieter. Ze had de Hogere Hotelschool gedaan en was meteen na het behalen van haar papieren in dienst genomen door tante Eva.

Sophie deed een nieuwe poging om de inmiddels verfrommelde roos op de kist te leggen. Voorzichtig schoof ze hem onder de enorme krans die oom Dieter voor zijn vrouw had laten maken.

Achter haar kuchte Isa afkeurend. Hm, dat was dus blijkbaar not done. Isa was altijd al beter op de hoogte geweest van hoe het hoorde. Vandaar dat het Sophie ook niet verbaasde dat haar nicht de horeca in was gegaan.

‘Kom, we moeten doorlopen. De mensen achter ons worden zeiknat. Wij ook trouwens.’ Daan duwde haar met gepaste dwang vooruit. Tijd om haar blunder met de roos te herstellen was er niet meer. Nou ja, het kwam uit een goed hart.

Met gebogen hoofd tegen de snijdende wind en de onophoudelijke regen liep ze in hoog tempo met Daan richting de ruimte waar de condoleance werd gehouden. Hoewel haar tante geen kou en nattigheid meer kon voelen en het geroffel van de regen op haar kist niet meer kon horen, gaf het een ongemakkelijk gevoel om haar in dat noodweer achter te laten in het open familiegraf op Zorgvlied.

Sophie probeerde zich voor te stellen hoe tante Eva erbij lag in haar smalle kist. Strak ingesloten door met wit satijn beklede wanden. Overal duisternis en geen mogelijkheid om te ontsnappen. Ze voelde druk op haar borstkas en een gevoel van paniek welde op. Ze kon niet tegen kleine ruimtes en al helemaal niet tegen opgesloten zijn. Ze begon duidelijk hoorbaar te ademen en probeerde zichzelf weer onder controle te krijgen. Niet nu! Ze zat niet in een kist maar stond gewoon buiten op een begraafplaats. Ze kon weg wanneer en waarheen ze wilde. Kappen met dat claustrofobische gedoe, nergens voor nodig.

Daan schudde de druipende paraplu uit voor de ingang van de

condoleanceruimte voordat hij hem inklapte. Hij pakte haar natte jas aan en hing die samen met die van hem in de garderobe. Ze liet haar ogen door de ruimte gaan. Oom Dieter was ergens met zijn rolstoel in het midden geparkeerd en staarde in gedachten voor zich uit. Hoewel het algemeen bekend was dat zijn huwelijk met tante Eva niet het stempel warm en gezellig verdiende, zat hij er verloren bij zonder zijn vrouw. Een man alleen die vanaf nu zijn eigen boontjes moest doppen met zijn toch al niet al te beste gezondheid. Ze hoopte maar dat Isa een oogje in het zeil zou houden. Ze voelde een hand op haar schouder en keek om. ‘Dag pap.’ Ze gaf hem een zoen op zijn wang en Daan schudde hem de hand. Haar moeder depte met een zakdoek haar natte gezicht en poetste vervolgens de druppels van haar beslagen bril.

‘Wacht nog maar even met dat ding weer opzetten tot ik je heb begroet, anders kun je er meteen weer een natte neus vanaf poetsen.’ Glimlachend gaf ze haar moeder een knuffel en een kus.

‘Je hebt helemaal gelijk meid. Wat een weer, zeg. Je zus heeft wel een dag uitgekozen,’ zei ze terwijl ze haar man aanstootte.

‘Ja, Eva heeft altijd al gevoel voor timing gehad,’ bromde hij terug. ‘Kom, we gaan Dieter even de hand schudden en dan neem ik er een borrel op.’

Haar moeder haakte haar arm in die van haar man en nam plaats in de gestaag groeiende rij.

‘Zullen wij ook maar?’

Daan knikte instemmend. Toen ze hun positie hadden ingenomen keek ze nog eens om zich heen. Er waren toch nog behoorlijk wat mensen komen opdraven. Gek eigenlijk dat ze niet in Duitsland werd begraven, maar in Amsterdam. Blijkbaar wilde een mens aan het einde van zijn leven toch terug naar zijn roots en die lagen voor tante Eva en haar familie in Amsterdam. Ze had er een groot deel van haar jeugd doorgebracht voordat haar vader het hotel in Winterberg ging runnen. Op Zorgvlied bevond zich ook het familiegraf waar tante Eva zojuist was bijgezet.

Ze nam de mensen in de zaal nog eens in zich op. Slechts een paar gezichten kwamen haar bekend voor. Die van haar nicht Lieke bijvoorbeeld, die een geanimeerd gesprek voerde met Isa. Ze was haar nichten de laatste jaren eigenlijk volledig uit het oog verloren. Moest

ze zich schuldig voelen dat ze zo weinig energie had gestoken in het onderhouden van het contact? Maar eerlijk gezegd hadden haar nichten net zo min hun best gedaan contact te zoeken en waren dus ook schuldig aan de ontstane situatie.

Hoewel hun karakters ook vroeger al behoorlijk uiteenliepen (Isa was kordaat en een beetje bazig, Lieke was joviaal en zichzelf was bedachtzaam), waren ze in hun jeugd veel met elkaar opgetrokken. Dat ze alle drie in hetzelfde dorp woonden, maakte het contact alleen nog maar intensiever. Sophie dacht met veel genoegen terug aan hun avonturen in de zandbak van opa. Isa bepaalde altijd wat ze gingen maken, zij vulde de vormpjes en Lieke gaf een creatieve draai aan het eindresultaat. In die tijd kwam tante Eva ook regelmatig een weekendje over uit Winterberg om haar broers en nichtjes te zien. Ze nam hen dan vaak mee naar de film of McDonald's. Oom Dieter bedankte meestal voor de eer en het genoegen en verliet Winterberg zelden.

Ontelbare keren was Sophie met Isa en Lieke gaan schaatsen in de toen nog strenge winters, hun verkleumde handen warmend aan een dampende chocomel in een plastic bekertje bij de koek-en-zopiekraam. Het extra zakcentje dat ze meekregen werd dankbaar besteed aan een grote gevulde koek. Discozwemmen in het overdekte zwembad in hun woonplaats op donderdagavond. Ze sloegen geen enkele keer over. Pas toen ze naar de middelbare school gingen, begonnen er wat scheurtjes in het contact te ontstaan. Er kwamen nieuwe vrienden die ook aandacht opeisten, huiswerk moest worden ingepland en de wereld bleek ineens groter dan een dorp. Hun belevingswereld en interesses begonnen duidelijk uiteen te lopen en de vanzelfsprekendheid van hun contact werd minder. Toen er ook nog vriendjes in beeld kwamen, verwaterde het contact helemaal en zagen ze elkaar eigenlijk alleen nog op verjaardagen.

Zijzelf had even een moeilijke periode gehad in haar puberteit. Haar klasgenoten hadden wat pogingen gedaan haar te pesten omdat ze zo goed kon leren. Alsof haar intelligentie en leergierigheid geen kwaliteiten waren, maar een last waar ze continu op werd afgekend. Slim was saai en grijs. Maar daar had ze snel korte metten mee gemaakt. Ze was een stuk langer dan de meeste van haar klasgenoten en na het uitdelen van een paar goed geplaatste klappen

hadden ze haar verder met rust gelaten. Een outcast was ze altijd gebleven, maar wel een die respect afdwong.

Als ze nu keek naar wat er van hun drieën was geworden, dan was zij de enige met een vaste relatie en een aardig stabiel leven. Lieke was nog steeds vrijgezel en Isa zag eruit en gedroeg zich als een oude vrijster. Stijfjes op alle fronten. Leven onder de vleugels van tante Eva had zichtbaar iets met haar gedaan en Sophie kon het niet direct positief noemen.

Lieke zwaaide uitbundig naar haar en Isa produceerde iets wat voor een lachje door moest gaan. Sophie glimlachte flauwtjes terug naar Isa en schuifelde verder in de rij. Ze was nog twee plekjes van oom Dieter verwijderd. Haar ouders maakten een kort praatje met hem en liepen toen door om haar en Daan de ruimte te geven. Daan schudde hem met een plechtig gezicht de hand en condoleerde hem. Oom Dieter knikte werktuigelijk en elke blijk van herkenning ontbrak op zijn gezicht. Hij liet alle steunbetuigingen gelaten over zich heen komen. Sophie stak haar hand uit en kuste haar oom op zijn wang. Zijn zachte grijze baardharen kriebelden tegen haar lippen. ‘Gefeliciteerd met het verlies van tante Eva.’ Ze verstijfde op het moment dat ze de woorden uitsprak. ‘Ik, eh, bedoel natuurlijk gecondoleerd. Het zijn de zenuwen. Ik eh...’

‘Het is goed meisje.’ Oom Dieter klopte bemoedigend op de rug van haar hand die hij nog steeds vasthield. Hij zocht oogcontact en even leek ze een klein pretlichtje te zien in zijn waterige ogen. Gegeeneerd keek ze weg terwijl ze het schaamrood naar haar kaken voelde stijgen. Het zweet brak haar uit. Ze loerde om zich heen. Had iemand haar blunder gehoord? De mensen achter haar in de rij waren met elkaar in gesprek en gunden haar geen blik waardig.

‘Kom je?’ fluisterde Daan in haar oor terwijl hij haar hand pakte en haar zachtjes meetrok. Van oom Dieter kreeg ze nog een bemoedigend kneepje. ‘Dag Sophie, bedankt voor je komst. Je bent nog niks veranderd,’ riep hij haar na.

2

Lieve Eva,

Ik heb je zoveel te vertellen, maar de woorden zweven in mijn hoofd als ballonnen aan touwtjes en ik grijp steeds mis. Steeds als ik denk er een te vangen, neemt de wind ze mee en verlies ik grip. Ik ren en ik ren tot ik buiten adem ben, maar keer op keer moet ik het laten gaan en ben ik te laat. Vroeger gebeurde me dat nooit.

D zegt dat het de ouderdom is. Dat mensen op mijn leeftijd weleens een steekje laten vallen. Ik vraag me af of hij gelijk heeft. Als je altijd zo bij de pinken bent geweest, dan is dat toch niet van de ene op de andere dag voorbij? Het menselijk lichaam zit vol raadselen die wij als schepsel Gods niet begrijpen, maar ik ben ervan overtuigd dat er wel logica in zit. Mijn mentale aftakeling valt daar niet onder. Het leven is een spel waarin lichaam en geest strijden om de overwinning. Op dit moment gaan ze bij mij gelijk op.

Soms vraag ik me af of er iets in mijn hoofd groeit. Iets lelijks wat al het mooie kapotmaakt zonder dat ik daar ook maar iets aan kan doen. Het gaat met me op de loop en neemt de controle over. Alsof er iemand anders aan het roer staat en me de verkeerde kant op laat varen. Het maakt me bang en overvalt me elke keer weer. Ik houd niet van ver-rassingen.

Een droge mond, ook zo'n kwaaltje waar ik ineens last van heb. Officieel wordt dat niet gezien als aandoening, maar voor mij is het een kwellig van die orde. Ik moet mijn pen even neerleggen om mijn dorst te lessen met een kopje thee. Het is me net gebracht.